

Rolf Theil

– oversettelse av *Ryddetid* til romani og romanes

«Ryddetid,» roper mamma. Men pappa og Jens vil ikke rydde. De vil i svømmehallen i stedet. Klarer de å snike seg unna?

Ryddetid er en humoristisk og lettlest Leseløve, skrevet og illustrert av Camilla Kuhn. Boka ble utgitt på Cappelen Damm i 2012, og har siden 2018 kommet ut i flere parallellspråklige utgaver. I de parallellspråklige utgavene står teksten side ved side på norsk og minoritetsspråket. De parallellspråklige utgavene skaper språkglede og leseglede. Boka egner seg godt både til høytlesning og til å lese selv.

I 2024 kom *Ryddetid* ut på de tre norske nasjonale minoritetsspråkene kvensk, romani og romanes. Oversettelsene til romani og romanes er det **Rolf Theil** og **Massimo Dhal** som står for.

Romani er et nasjonalt minoritetsspråk i Norge som snakkes av romanifolket. Norsk-romani stammer fra språket til romanitalende folk som kom til Norden på 1500-tallet. Det er ikke klart hvor mange som snakker romani-norsk og hvor mange romanifolk det er i Norge. Kunnskapen er mangelfull på grunn av fornorskningspolitikken og den norske stats forfølgelse av romanifolket fra 1500-tallet.

Romanes er et nasjonalt minoritetsspråk og snakkes av romfolket i Norge. Omtrent 5000 personer snakker romanes i Norge, og 1,5 millioner på verdensbasis. Romanes fikk status som minoritetsspråk i Norge i 1998, og romfolk regnes som en nasjonal minoritet i Norge.

Oppreisning i form av ny litteratur på romani og romanes er viktig for å styrke språkene og kulturen til romanifolk og romfolk etter århundrer med urett og usynliggjøring.

Med sine oversettelser har Rolf Theil og Massimo Dhal sørget for at barn som bruker romani og romanes endelig får en Leseløve på sitt språk. Men boka er ikke bare til glede for barn som kan romani og romanes. Boka fører også til folkeopplysning og interesse for språkene blant alle barn i Norge.

Rolf Theil er lingvist og var i en årrekke professor ved Universitetet i Oslo. Han har forfattet flere bøker, hatt språkspalter i både Klassekampen og VG og fra 1987 til 1989 var han leder i Landslaget for språklig samling.

Rolf Theil tildeles Ordknappen 2025 for oversettelsene av *Ryddetid* til romani og romanes.

Stiftelsen LESE